

Raadsvoorstel

Onderwerp: Integraal Onderwijs Huisvestingsplan Velsen 2021-2036

Datum collegevergadering	6 oktober 2020	Ambtenaar	R. van Veen
Zaaknummer	102479-2020	Telefoon	0255 567641 of 064164 4982
Portefeuillehouder(s)	M. Steijn	E-mailadres	rvanveen@velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

Het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan Velsen 2021-2036 vast te stellen.

Samenvatting

De gemeente heeft in nauwe samenwerking met de schoolbesturen een nieuw integraal Onderwijs Huisvestingsplan ontwikkeld. Hierbij is gekeken naar het Klimaat akkoord Parijs en landelijke ontwikkelingen, onder andere op het gebied van het binnenklimaat en duurzaamheid. In dit nieuwe plan zijn de wijzigingen in de eisen van het bouwbesluit en de eisen waaraan nieuw te bouwen of te renoveren schoolgebouwen aan moeten voldoen verwerkt. Het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan geeft inzicht in

- De staat van de schoolgebouwen
- De ontwikkelingen in aantallen leerlingen op wijkniveau
- Oplossingsrichtingen

In het plan is een toekomstbestendig meerjarenperspectief met een doorkijk voor de periode 2021-2036 voor alle Velsense schoollocaties opgenomen. De investeringen uit de eerste fase (0-5 jaar) zijn in de meerjarenbegrotingen 2021 en verder opgenomen.

Inleiding

Op 16 oktober 2019 is uw raad via een sessie geïnformeerd over de start van het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan 2021-2036 (hierna IOHP).

Tijdens deze sessie is ook het proces totstandkoming van het Integraal Onderwijshuisvestingsplan met de raad besproken.

Het proces hiervoor bestaat uit 5 fases:

1. Visievorming
2. Inventarisatie
3. Planvorming en financiën
4. Rapportage
5. Implementatie

Tijdens de sessie van 17 september 2020 is het concept-IOHP besproken. Voor deze sessie waren ook alle schoolbesturen uitgenodigd.

Beoogd doel en effect van het besluit

Passende huisvesting voor de leerlingen van de basisscholen, het voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs in een gezonde omgeving.

Argumenten

Er moet een nieuw Masterplan onderwijshuisvesting voor alle schoolgebouwen en gymnastiek accommodaties in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs worden opgesteld. Het oude

GEMEENTE VELSEN

Masterplan ging nog uit van leerlingenaantallen en brutovloeroppervlakte, een capaciteitsplan. Het nu voorliggende Integraal Onderwijs Huisvesting Plan (IOHP) is breder van opzet en geeft een toekomstbestendig meerjarenperspectief voor alle schoollocaties. Het geeft een door alle schoolbesturen gedragen visie op onderwijs en onderwijshuisvesting.

In het IOHP wordt verder aandacht besteed aan:

- Actuele thema's zoals duurzaamheid (Bijna Energie Neutraal Gebouw of Energie Neutraal Gebouw),
- Binnenklimaat
- Renovatie of vervangende nieuwbouw
- En onderwijskundige ontwikkelingen, zoals een Integrale kind Centra vorming, opvang en onderwijs voor leerlingen van 0 tot en met 12 jaar;

Het IOHP geeft daarnaast

- Inzicht in de staat van alle schoolgebouwen (kwalitatief en kwantitatief);
- Inzicht in de gevolgen van ontwikkelingen in aantallen leerlingen op wijkniveau;
- Gedragen (minimale en maximale) oplossingsrichtingen per schoollocatie, waarbij ook gekeken wordt naar de gehele wijk waarin de specifieke locaties liggen;
- Inzicht in de financiële consequenties van de oplossingsrichtingen.

De schoolbesturen zijn allen zeer nauw betrokken geweest bij het opstellen van het IOHP en hebben allen ruimschoots de mogelijkheid gekregen om input te leveren via een vijftal werkbijeenkomsten met de schoolbesturen. Daarnaast hebben de schoolbesturen als gevolg van de coronamaatregelen telefonisch en schriftelijk hun reacties op de concept-versie van het IOHP kunnen geven.

In het IOHP wordt aandacht gegeven aan De volgende onderwerpen komen aan de orde.

Duurzaamheid en binnenklimaat

Nederland is op weg om te verduurzamen. Hiervoor zijn landelijke doelen gesteld: in 2030 willen we 49% CO2 reductie bereikt hebben en in 2050 zijn we klimaatneutraal en aardgasvrij. De gemeente Velsen draagt hier aan bij.

Het Klimaatakkoord wordt binnen de gemeente Velsen als uitgangspunt genomen, maar de gemeente heeft de ambitie om op het gebied van te nemen duurzaamheidsmaatregelen te versnellen. Gebouwen moeten waar mogelijk van het aardgas af en klimaatneutraal worden. Velsen wil in 2050 een energie-neutrale en gasloze gemeente zijn.

Op dit moment is bekend dat het warmtenet in de toekomst een belangrijke rol gaat vervullen. Momenteel wordt de Transitievisie Warmte opgesteld. Schoolbesturen worden van deze plannen op de hoogte gehouden.

Op het moment dat een schoolbestuur de c.v.-ketel van het gebouw moet vervangen of indien een schoolgebouw voor bijvoorbeeld renovatie of vervangende nieuwbouw in aanmerking komt, vindt onderzoek plaats naar de beste oplossing.

Het is de ambitie om alle schoolgebouwen in de gemeente Velsen van een gezond binnenklimaat te voorzien. Gemeente en schoolbesturen hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze ambitie te realiseren. Een gezonde school is een schoolgebouw met een laag energieverbruik en een gezond binnenklimaat als het gaat om luchtkwaliteit, temperatuur, comfort, licht en geluid.

Renovatie van gebouwen

De raad heeft met het oog op duurzaamheid de voorkeur uitgesproken voor renoveren van gebouwen in plaats van slopen en vervangende nieuwbouw.

Renovatie is een actueel thema, maar vooralsnog hanteert de (onderwijs)wet het begrip renovatie niet. PO-Raad, VO-Raad en VNG hebben recent de minister geadviseerd om renovatie een formele status te geven. Vooruitlopend op de aanstaande wetwijziging is renovatie al wel opgenomen in het IOHP. Het is de bedoeling dat naast de in de verordening opgenomen voorzieningen 'nieuwbouw' en 'uitbreiding' samen met de schoolbesturen spelregels opgesteld worden ten aanzien van de 'renovatie'. Uitgangspunt hierbij is dat renovatie in het IOHP een gelijkwaardig alternatief vormt voor (vervangende) nieuwbouw en daarmee de levensduur eveneens met 40 jaar wordt verlengd. Hiermee zijn ook de wettelijke eisen en ambities van nieuwbouw bij renovatie van toepassing. Per 2021 is het de wettelijke eis om in geval van nieuwbouw te voldoen aan BENG, een bijna energie neutraal gebouw. In 2030 zal, zo is de verwachting, nieuwbouw moeten voldoen aan ENG, een Energie Neutraal Gebouw.

School als brede voorziening in de wijk

De school vervult een centrale functie binnen de wijk. De school is een laagdrempelige plek voor buurtbewoners om elkaar te ontmoeten en in contact te komen met andere maatschappelijk instanties en instellingen. Segregatie wordt daardoor actief tegengegaan.

Buurtgericht wordt geïnventariseerd welke andere relevante (maatschappelijke) voorzieningen van meerwaarde zijn in een schoolgebouw, gericht op lokale behoeften. Zo kan het schoolgebouw, na schooltijd bijvoorbeeld ingezet worden voor cultuur, sport en spel activiteiten. Maatwerk is hierbij het uitgangspunt. Koppeling en afstemming met het gemeentelijk (maatschappelijk) accommodatiebeleid is van belang bij het multifunctioneel inzetten van het schoolgebouw. Het IOHP c.q. de scholen zijn hierbij leidend.

Het is de bedoeling om een eenduidig beleid en afspraken tussen gemeente, schoolbesturen en bredere partners op te stellen voor zowel het realiseren als het gebruiken van bredere voorzieningen bij schoolgebouwen. Hierbij is het van belang om in het verlengde van het IOHP uitgangspunten te formuleren met betrekking tot o.a. het beheer, het eigendom, de investeringen, vordering van onderwijsruimte en het huurprijsbeleid.

Spelregels

- Er worden spelregels opgesteld voor de volgende onderwerpen
- Spelregels duurzaamheid – gebouwen met vervangingsnoodzaak
 - Spelregels duurzaamheid – gebouwen zonder vervangingsnoodzaak
 - Nadere omschrijving van het begrip “renovatie” en een afwegingskader wanneer een gebouw in aanmerking voor renovatie
 - Spelregels binnenklimaat – gebouwen met vervangingsnoodzaak
 - Spelregels binnenklimaat - gebouwen zonder vervangingsnoodzaak

Financiën schoolbesturen.

Punt van aandacht betreft de financiën van de schoolbesturen. Een aantal door de schoolbesturen te nemen en betalen maatregelen kost veel geld, geld dat niet alle schoolbesturen beschikbaar hebben. De gemeente zou schoolbesturen door middel van een duurzaamheidslening kunnen ondersteunen bij de bekostiging van de duurzame maatregelen. Via een business case per gebouw wordt eerst berekend of de te plegen investering rendabel is, m.a.w. of de terugverdientijd reëel is.

Operatoneel niveau, een Situatieschets per kern, kansenskaarten, oplossingsrichtingen en prioritering

Voor elke onderwijslocatie is op basis van zoveel mogelijk objectieve informatie een “factsheet” gemaakt. Het gaat hier om gegevens als bouwjaar, boekwaarde, exploitatielasten, technische en

functionele kwaliteit en de ontwikkeling van vraag en aanbod op basis van de leerlingenprognose. Deze factsheets zijn terug te vinden in het Bijlagenboek bij het IOHP.

Aan de hand van de basisinformatie en het inzicht in de vooraf benoemde knelpunten en ontwikkelingen is een situatieschets gemaakt in de vorm van een kanskaart op kernniveau. Op basis van de geconstateerde knelpunten op gebouwniveau is er naar oplossingen gezocht. De oplossingsrichting zijn per kern en gericht om de geconstateerde knelpunten op te lossen. Er is een prioritering opgesteld, verdeeld in 3 fases.

Fase 1 heeft een looptijd van 0-5 jaar (2021-2025), fase 2 5-10 jaar (2026-2030) en fase 3 van 10 - 16 jaar (2031-2036).

De volgende overwegingen zijn o.a. gehanteerd om tot een verdeling van de opgave over de drie fases te komen.

- Capaciteit knelpunten
- Kwalitatieve (technisch en functioneel) knelpunten
- Vrijspelen van een gebouw (voor tijdelijke of permanente huisvesting)
- Complexiteit van de opgave
- Huidige (en toekomstige) boekwaarde (afweging bij vervangende nieuwbouw versus renovatie).

Financiële vertaling IOHP, uitgangspunten

Voor de oplossingsrichting zijn de investeringskosten (voor de gemeente én de schoolbesturen) in beeld gebracht. Hierbij zijn verschillende scenario's doorgerekend.

Er gelden de volgende uitgangspunten:

(vervangende)Nieuwbouw

- Bij (vervangende) nieuwbouw is uitgegaan van een gemeentelijke investering van € 3.050,- per m² bvo. voor het bekostigen van Energie Neutraal Gebouw (ENG);
- De ruimtebehoefte bij nieuwbouw is afgeleid uit de huidige leerlingenprognose en gebaseerd op de gemiddelde behoefte voor de komende vijftien jaar;
- Voor het bekostigen van aanvullende duurzaamheidsambities (0-op-de-meter) is voor nieuwbouw gerekend met een bijdrage van € 50,- per m² bvo voor het schoolbestuur.

Renovatie

- Bij renovatie wordt uitgegaan van maximaal 70% van € 2.950,- per te renoveren aantal m² bvo (70% van € 2.950,- = € 2.065 per m² bvo) voor het bekostigen van Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG);
- Voor het bekostigen van aanvullende duurzaamheidsambities (ENG) is voor renovatie gerekend met een bijdrage van € 100,- per m² bvo voor het schoolbestuur.

Lokalen voor bewegingsonderwijs

- Voor het realiseren van een gymzaal is uitgegaan van een investering van € 2.850,- per m² bvo voor het bekostigen van Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG). Bij renovatie van een gymzaal is uitgegaan van max. 70% van € 2.850,- per te renoveren aantal m² bvo (70% van € 2.850,- = € 1.995 per m² bvo).

Op basis van deze uitgangspunten zijn de consequenties voor de investeringen inzichtelijk gemaakt.

De financiële uitwerking van Fase 1 is opgenomen in het meerjareninvesteringsplan van de gemeente. Voor de projecten in de Fases 2 en 3 (vanaf 2026) is nog geen dekking.

Fase 1 betreft projecten die vallen onder capaciteitsproblemen (Brederode Daltonschool in Santpoort-Zuid en de Beekvliet in combinatie met de Hoeksteen in Velsbroek). Bij de Beekvliet en de Hoeksteen is tevens sprake van een slecht binnenklimaat in de schoolgebouwen. De gebouwen van het Vellesan College aan het Tiberiusplein en de Duin en Kruidbergmavo in

Driehuis zijn verouderd en klassikaal van opzet en passen niet meer bij de functionele eisen waar het huidige voortgezet onderwijs om vraagt. Daarnaast heeft het Ministerie van Onderwijs aangegeven dat de gemengde leerweg en theoretische leerweg (mavo) van het vmbo in 2024 worden samengevoegd tot de Nieuwe Leerweg. De nieuwe leerweg wordt vanaf het schooljaar 2024/2025 ingevoerd en bereidt leerlingen voor op de doorstroom naar het mbo en havo door aan het huidige curriculum een praktijkgericht programma toe te voegen. Gelet op de ontwikkeling van de nieuwe leerweg is een verregaande samenwerking tussen beide scholen (Duin en Kruidberg MAVO en de mavo-afdeling van het Vellesan College) in de toekomst denkbaar. Vanuit financieel (efficiëntere besteding van middelen voor realisatie huisvesting) en organisatorisch oogpunt (delen van lokaliteiten en faciliteiten) heeft nieuwbouw voor de Duin en Kruidberg MAVO en het Vellesan College (locatie Tiberiusplein) op éénzelfde locatie daarom de voorkeur. Een haalbaarheidsonderzoek is nodig om te bepalen waar de gezamenlijke nieuwbouw voor beide scholen het beste gerealiseerd kan worden.

In het t.z.t. vrijkomende gebouw van de Duin en Kruidbergmavo zou dan, indien de school de stichtingsnorm haalt, de Schoolwerkplaats gehuisvest kunnen worden.

Alternatieven

Alternatief is om het Integraal Onderwijs Huisvestingsplan niet vast te stellen. De scholen die in de 1e fase genoemd worden zijn dan op termijn niet meer adequaat en passend gehuisvest.

Risico's

Programma

Vitaal en Sociaal Velsen

Kader

Wet Primair onderwijs
Wet Voortgezet onderwijs
Wet op de Expertisecentra
Verordening voorzieningen huisvesting Velsen

Participatie en inspraak

- Op 16 oktober 2019, 12 februari 2020 zijn er sessies geweest waarbij de raad is geïnformeerd en de gelegenheid is gegeven om input te leveren voor de visie.
- Op 17 september is er een beeldvormende sessie geweest over het concept Integraal Onderwijs Huisvestingsplan. Hier waren ook de schoolbesturen bij aanwezig.
- Op 17 oktober 2019, 8 november 2019, 9 januari 3 en 7 februari 2020 zijn er werkbijeenkomsten met de schoolbesturen en scholen voor voortgezet onderwijs. Alle schoolbesturen zijn daarna telefonisch en schriftelijk benaderd om hun zienswijze op het concept IOHP te leveren.

Financiële consequenties

De gemeente ontvangt jaarlijks via de Algemene Uitkering een -niet geormerkt- bedrag voor de cluster educatie.

Het IOHP is opgedeeld in drie fasen.

De investeringen uit de eerste fase voor de Brederode Daltonschool, De Beekvliet en de Hoeksteen zijn in de begroting 2021-2024 opgenomen. Deze investeringen zijn ingedeeld in fase 1 omdat ze de hoogste prioriteit hebben. Er wordt rekening gehouden met een gemiddeld volume van € 4,3 mln per jaar. In 2023 vindt er een eerste evaluatie plaats.

GEMEENTE VELSEN

Voor de uitwerking van de scenario's van het laatste onderdeel in de eerste fase van het IOHP (voor de Duin en Kruidbergmavo en het Vellesan College locatie Tiberiusplein) worden bij de Perspectiefnota 2021 voorstellen aan de raad voorgelegd met de financiële effecten. Op basis van de keuzes die de raad maakt worden deze verwerkt in de Begroting 2022 en het meerjareninvesteringsplan

Dit geldt t.z.t. ook voor de plannen voor uitvoering van fase 2 en 3. Dit betekent dat de schoolbesturen geen rechten kunnen ontleen aan het IOHP voor investeringen in de periode 2025-2036. Voor investeringen in deze jaren zullen, mede afhankelijk van eventueel gewijzigde regelgeving en aanvullende eisen, besluiten aan de raad worden voorgelegd.

Uitvoering van besluit

Na besluitvorming in de raad zullen de schoolbesturen schriftelijk worden geïnformeerd.

Bijlagen – onderdeel uitmakend van het besluit

- Integraal Onderwijs Huisvestingsplan Velsen 2021-2036
- Bijlagenboek Integraal Onderwijs Huisvestingsplan Velsen 2021-2036
- Raadsbesluit Integraal Onderwijs Huisvestingsplan Velsen 2021-2036

Bijlagen – bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris,

De burgemeester,

K.M. Radstake

F.C. Dales